

Informatienota raad

Zaaknummer: Z-20-093065
Nummer:
Datum: 19-9-2020
Steller: College
Onderwerp: Luchtvaartdossier, Lelystad Airport

Ter informatie

Kennis nemen van:

De actuele stand van zaken met betrekking tot Lelystad Airport.

Aanleiding

Wij hebben toegezegd de gemeenteraad op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rond Lelystad Airport. Een van de uitvliegroutes komt over Westfriesland te lopen. De informatienota wordt gedeeld met de raden van de andere Westfriese gemeenten.

Kernboodschap

Voor de gemeenten in Westfriesland is in het luchtvaartdossier een aantal elementen van belang.

1. De openstelling van de luchthaven van Lelystad voor commercieel luchtverkeer (general aviation).
 2. De Luchtvaartnota, waarin rijksbeleid voor de toekomst van de luchtvaartsector wordt vastgelegd tot 2050.
 3. Herziening van het hele Nederlandse luchtruim.
 4. Aansturing van en draagvlak binnen het luchtvaartdossier inzake Lelystad Airport.
-
1. De minister heeft verschillende keren aangegeven dat de luchthaven Lelystad in 2020 moet worden geopend om verdere ontwikkeling van Schiphol mogelijk te maken. Daarbij is herhaaldelijk genoemd eind 2020, zo mogelijk oktober/november.

De provinciebesturen van Gelderland en Flevoland hebben zich uit veiligheidsoverwegingen uitgesproken tegen de opening van Lelystad als de herziening van het Nederlandse luchtruim nog niet is afgerond. Het luchtverkeer voor Schiphol en voor Lelystad moet zoveel mogelijk gescheiden worden gehouden en dat is alleen goed uitvoerbaar door herziening van het luchtruim, menen beide provinciebesturen.

Aanvankelijk had de Europese Unie bedenkingen tegen het overhevelen van luchtverkeer van Schiphol naar Lelystad. De gedachte was dat uit overwegingen van mededinging een ongelijke situatie zou ontstaan tussen luchtvaartmaatschappijen, als een aantal van hen gedwongen zou worden naar Lelystad te verhuizen. Daarnaast werd de ondernemersvrijheid teveel beperkt als Lelystad uitsluitend zou mogen fungeren als overloop van Schiphol. Brussel heeft ermee ingestemd dat verhuizing op vrijwillige basis zal plaatsvinden en dat ook vluchten mogen plaatsvinden die oorspronkelijk niet van Schiphol komen.

Een volgend vraagstuk voor de opening is de verspreiding van stikstof over gevoelige natuurgebieden. De gevolgen van meer luchtverkeer op Lelystad, en van het wegverkeer dat daarmee samen hangt, zijn in dat verband nog onvoldoende duidelijk. Hoogst waarschijnlijk gaat het in kaart brengen van de gevolgen, het maken van nieuwe berekeningen en het uitwerken van de compensatie meer tijd vergen.

Op 31 maart 2020 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat bekend gemaakt dat de opening van Lelystad Airport wordt vertraagd tot november 2021. Dit is een gevolg van de Coronacrisis (op dit moment bijna geen luchtverkeer, dus geen directe noodzaak) en van het feit dat de stikstofberekeningen voor de gevolgen van de luchthaven deels opnieuw gedaan moeten worden (in het bijzonder in verband met de gevolgen voor de Veluwe en andere gevoelige natuurgebieden). Opgemerkt wordt dat de opening dan ligt na de geplande verkiezingen voor de Tweede Kamer in maart 2021.

2. Voor de totstandkoming van de Luchtvaartnota, het kader voor de herziening van het luchtruim, is Fase 1 afgerond. Dit betreft de zienswijzenprocedure op de notitie reikwijdte en detailniveau. Fase 2 is de besluitvorming op zienswijzen tegen de PlanMER. De besluitvorming over PlanMER en Luchtvaartnota is gepland in het najaar van 2020. Op rijksniveau wordt het derde kwartaal aangehouden. In de zienswijzenprocedure kunnen ook de belangen van Westfriesland worden ingebracht.
3. De herziening van het Nederlandse luchtruim is een gecompliceerde procedure. Op dit moment is de afronding daarvan voorzien in 2023. Gezien de druk die wordt gelegd door de landelijke politiek en het bedrijfsleven op de opening van Lelystad, moet er rekening mee worden gehouden dat de opening toch zal plaatsvinden voorafgaand aan de algehele herziening van het luchtruim. Dit betekent in elk geval dat voorafgaand aan de luchtruimherziening het luchtverkeer voor Lelystad lager zal aan- en uitvliegen dan het luchtverkeer voor Schiphol, om een zo groot mogelijke scheiding te houden. Lager vliegen betekent meer geluidoverlast. De uitwerking van de PlanMER voor het hele Nederlandse luchtruim is voorzien in 2021 en 2022, resulterend in definitieve besluitvorming in 2023. Eind 2020 is het kabinet voornemens een besluit te nemen over de nader uit te werken voorkeursvariant. In het kader van de gedetailleerde uitwerking, waarin de exacte luchtroutes en vlieghoogten duidelijk worden, wordt een volledig participatietraject gevolgd. Op dit moment is niet helder welke consequenties de Coronacrisis op dit onderdeel heeft.
4. In het luchtvaartdossier bestaat een aantal overlegorganen. Voor de luchthaven Schiphol zijn dit onder andere de Bestuurlijke Regie Schiphol Bestuurlijk (BRSb) en de Bestuurlijke Regie Schiphol Ambtelijk (BRSa). Deze overlegorganen staan onder leiding van respectievelijk de gedeputeerde Jeroen Olthof van de provincie Noord-Holland en het Team Luchtvaart van de provincie. Aanvankelijk was de focus gericht op de luchthaven Schiphol, maar met de voortgaande ontwikkeling van Lelystad Airport, vormt ook deze luchthaven onderwerp van het overleg, voor zover dit gevolgen heeft voor Schiphol.

De BRS bestaat uit de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland en 56 gemeenten die rechtstreeks de gevolgen ondervinden van de luchtvaart voor de leefomgeving van de inwoners. De BRSb heeft een rechtstreekse overleglijn met de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Voorheen was dit anders, omdat de BRS alleen vertegenwoordigd was in de Omgevingsraad Schiphol (ORS). De ORS is een officieel overleg- en adviesorgaan van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Dit orgaan bestaat vooral uit vertegenwoordigers van bewoners rond Schiphol en de

luchtvaartsector. De BRS is het meest directe en efficiënte middel voor de bestuurders van provincies en gemeenten om invloed uit te oefenen op het luchtvaartbeleid van het rijk.

In de BRSa worden de vergaderingen voorbereid van de BRSb. De gemeente Medemblik vertegenwoordigt de Regio Westfriesland in de BRSa. Concreet is dit een ambtenaar van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Binnen de regio Westfriesland is dat afgesproken. De afstemming vindt plaats in overleg met de contactpersonen bij de andere Westfriese gemeenten. Stukken worden gedeeld en de regiogemeenten wordt inbreng gevraagd bij standpuntbepaling.

Bestuurlijk vindt de aansturing plaats door burgemeester Streng. Hij doet dit in nauw overleg met wethouder Bashara van de gemeente Hoorn. In voorkomende gevallen vertegenwoordigt burgemeester Streng de regiogemeenten bestuurlijk. Eind 2019 heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de regio Noord-Holland Noord over de instelling van een kerngroep waarin het ministerie informatie over het luchtvaartdossier en Lelystad Airport kan delen en tevens informatie uit de regio kan ophalen. Daaraan is nog geen verder vervolg gegeven.

Om de integrale inbreng van de gemeenten zoveel mogelijk te waarborgen en diensten betrokken te houden, zullen de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord bij het luchtvaartdossier betrokken worden. Hen is verzocht hiervoor een contactpersoon aan te wijzen.

Recent is de Stichting Minder Hinder Boven Westfriesland opgericht. Deze particuliere stichting stelt zich ten doel informatie over de ontwikkeling van Lelystad Airport te verspreiden en inwoners hierbij te betrekken. De stichting zal ook het eigen standpunt uitdragen, bijvoorbeeld in het kader van participatie in de verschillende besluitvormingstrajecten van het rijk. De stichting hanteert hierbij als uitgangspunt dat de definitieve vliegroutes zoveel mogelijk buiten bewoond gebied gelegd worden en dat boven of nabij Westfriesland zo hoog mogelijk gevlogen moet worden om geluidbelasting laag te houden. Uit een oogpunt van vergroting van draagvlak wordt met de stichting contact onderhouden, zo mogelijk met afstemming van standpunten.

Consequenties

Niet van toepassing.

Communicatie

Naar de raden van de andere Westfriese gemeenten via de contactpersonen. Tenslotte zijn er mogelijkheden om via de politieke lijn invloed uit te oefenen. Bijvoorbeeld via de Tweede- of Eerste Kamer, op momenten dat op rijksniveau beslissingen worden genomen met betrekking tot Lelystad Airport.

Vervolg

Aan de raden van de Westfriese gemeenten worden updates gegeven over verdere ontwikkelingen. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord worden betrokken en op de hoogte gehouden. In voorkomende gevallen wordt hen advies gevraagd.

Bijlagen

1. Overzichtskaart vliegroutes Lelystad Airport.